

Complexnummer: 510038

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Complexnaam

Hindersteyn

Aantal complexonderdelen

5

Monumentnummers van complexonderdelen

510037, 510039, 510040, 510041, 530788

Woonplaats

Langbroek

Gemeente

Wijk bij Duurstede

Provincie

Utrecht

Locatie van het hoofdobject

Langbroekerdijk A 121, 3947 BG te Langbroek

Complexomschrijving

Omschrijving van het complex

In structuur en deels in detail gaaf bewaarde buitenplaats met HOOFDGEBOUW (1), HISTORISCHE TUIN- EN PARKAANLEG (2), POORTGEBOUW ANNEX KOETSHUIS (3), TUINMANSWONING (4) KAS (5). Ten westen van het dorp Langbroek aan de Wetering ligt de ridderhofstad Hindersteyn, welke in ca.1330 werd gesticht door Hinder van Wulven. De omgrachte middeleeuwse woontoren werd in het begin van de zeventiende eeuw uitgebreid met een woonvleugel (zie 'Hindersteyn naar een zeventiende-eeuwse tekening'). In 1841 kwam het goed in het bezit van Philip Julius baron van Zuylen van Nijvelt. Deze verbouwde het huis in pseudo-middeleeuwse stijl met neogotische elementen, ook het poortgebouw en de tuinmanswoning werden in deze stijl opgetrokken. Op de kaart van J.L. Bernhardt uit 1856 is te zien dat Hindersteyn was omgracht en omringd door nutstuinen, boomgaarden (grienden) en hakhoutbossen. In de laatste helft van de negentiende eeuw werd een kleinschalige aanleg in landschapsstijl gecreëerd (zie Lutgers 1869), waarbij de gracht rondom het huis werd gedempt en vergraven tot een kleine waterpartij.

Op de bij de omschrijving behorende kaart is de omgrenzing van het complex alsmede de aanduiding van de onderdelen aangegeven.

Voor de bescherming van ondergeschikt belang zijn: - de garage (thans theehuis); de slangenmuur (1986); de fruitloods (1950) met werkplaats, garage en oranjerie (1980); de twee negentiende-eeuwse smeedijzeren toegangshekken van elders afkomstig; het schuurtje naast het huis; de ophaalbrug; de tuinsieraden en de recent aangelegde tuinonderdelen zoals de doolhof (1995), de vierkante vijver (1983) en de parterre de broderie voor de oranjerie.

Waardering De HISTORISCHE BUITENPLAATS HINDERSTEYN is van algemeen cultuur-, architectuur- en tuinhistorisch belang: - vanwege de ouderdom;

- vanwege de middeleeuwse omgrachting en singelbeplanting;
- vanwege de vrij gaaf bewaarde structuur van de aanleg;
- als onderdeel van de reeks woontorens en kastelen aan de Langbroekerwetering;
- vanwege de visuele samenhang van de complexonderdelen.

Monumentnummer*: 510037

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	06 mei 1999
Kadaster deel/nr	82802/14

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Langbroek	Wijk bij Duurstede	Utrecht

<i>Locatiennaam</i>	<i>Locatieomschrijving</i>
Langbroek	

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Langbroek	B			1595

*Omschrijving***

HOOFDGEBOUW (Hindersteyn).

Oorspronkelijk omgrachte, middeleeuwse woontoren met aanbouwen van woonvleugels uit 1847 en 1864 in pseudo-middeleeuwse stijl met neogotische vensters. Bij de renovatie van het huis (1981-1989) is de achtergevel met een bouwlaag verlaagd en op de begane grond deels opengewerkt, zodat er een arcade is ontstaan. Tevens is bij de renovatie de veranda op de eerste verdieping gebouwd en het terras achter het huis aangelegd. De uit kloostermoppen opgetrokken woontoren is gebouwd op vierkante grondslag en bestaat uit twee bouwlagen onder een met leien gedekt tentdak eindigend in een gemetselde schoorsteen met het wapen van de ridderhofstad Hindersteyn. De schoorsteen wordt bekroond door een vergulde koperen bol met wapenvaan. Drie dakschilden zijn voorzien van een dakkapel met neogotische roedenverdeling. Tegen de zuid- en westgevel van de woontoren staat een in oorsprong zeventiende-eeuwse aanbouw, die in 1847 is herbouwd, waarbij alle gevels, ook de woontoren, zijn voorzien van spitsboogvensters. De in handvorm baksteen opgetrokken aanbouw omvat drie bouwlagen (de derde bouwlaag dateert uit 1864) onder een met Oud-Hollandse pannen gedekt zadeldak tussen trapgevels met in de top een rond venster voorzien van rozetvormige roedenverdeling. Aan de voorzijde wordt de trapgevel bekroond door het alliantiewapen van Van Zuylen van Nijvelt en Van Bylandt. Op de begane grond is de ingangspartij gevormd door drie spitsboogvormige arcadebogen, thans is de ingang in de westgevel. Tegen de trapgevel is een torenvormige aanbouw uit 1864 met kantelen en spitsboogvensters. De westgevel van de toren wordt geleed door spitsboognissen. De zes traveeën brede achtergevel bestaat uit een rechthoekige aanbouw van twee bouwlagen met lijstgevel onder een met Oud-Hollandse pannen gedekt dak met twee dakkapellen voorzien van een neogotische roedenverdeling. De gevel kent een invulling met spitsboogtuindeuren en spitsboogvensters, waarvan er één op de verdieping in trompe d'oeil is uitgevoerd. De oostgevel bestaat nog uit zeventiende-eeuws muurwerk met ontlastingsbogen. In het INTERIEUR is ondermeer van belang de herenkamer met monumentale eikenhouten schouwpartij en eikenhouten betimmeringen (lambrisering, plafond, deuromlijsting) in neorenaissance stijl. Onder de

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

toren bevindt zich een middeleeuwse kelder met tongewelf en een kijk- annex schietgat in de muur.

Waardering HOOFDGEBOUW (Hindersteyn) van algemeen belang:

- vanwege de ouderdom;
- als voorbeeld van een middeleeuwse woontoren die in de negentiende eeuw in pseudo-middeleeuwse stijl met neogotische elementen werd verbouwd en uitgebreid;
- vanwege de kenmerkende ligging binnen de tuin- en parkaanleg;
- vanwege de samenhang met de andere onderdelen van de buitenplaats.

Hoofdcategorie

Kastelen, landhuizen en parken

Subcategorie

Kasteel, buitenplaats

Functie

Woontoren(L)

Monumentnummer*: 510039

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	06 mei 1999
Kadaster deel/nr	82802/22

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Langbroek	Wijk bij Duurstede	Utrecht

<i>Locatiennaam</i>	<i>Locatieomschrijving</i>
Langbroek	

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Langbroek	B			1561
Langbroek	B			1594
Langbroek	B			1595

Omschrijving**

HISTORISCHE TUIN- EN PARKAANLEG behorende tot de buitenplaats Hindersteyn. De aanleg wordt bepaald door de dubbele middeleeuwse omgrachting, die in ca. 1880 rond het huis grotendeels is gedempt en bij de woontoren vergraven is tot een vijver in landschapsstijl. De Topografische Militaire Kaart van 1885 en de tekening van Lutgers uit 1869 tonen een ronde aanleg voor het huis met solitair en achter het huis nutstuinen en een parkbos. De ronde aanleg voor het huis is thans in structuur nog aanwezig en draagt een besloten karakter. Vanaf de middenpartij van het huis loopt een zichtas over het weidegebied naar de bossen van Moersbergen. Vanaf de wetering wordt het zicht bepaald door rode beuken en een linde. De buitenste omgrachting wordt omringd door singels, waarbij de recente aanleg achter het huis door een kastanjesingel wordt afgesloten. Achter deze singel ligt een bosgedeelte en een weideperceel, waar het recent aangelegde doolhof is aangeplant. Het sparringlaantje naar het poortgebouw was tot ca. 1950 de enige ontsluiting van de buitenplaats, waarna een tweede oprit aan de noordzijde werd aangelegd.

Waardering HISTORISCHE TUIN- EN PARKAANLEG behorende tot de buitenplaats Hindersteyn van algemeen belang:

- vanwege de middeleeuwse grachten- en singelstructuur;
- vanwege de kleinschalige aanleg in landschapsstijl uit de tweede helft van de 19de eeuw voor het huis;
- vanwege de visuele samenhang van de complexonderdelen.

<i>Hoofdcategorie</i>	<i>Subcategorie</i>	<i>Functie</i>
Kastelen, landhuizen en parken	Tuin, park en plantsoen	Historische aanleg

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 510040

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	06 mei 1999
Kadaster deel/nr	82801/47

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Langbroek	Wijk bij Duurstede	Utrecht

<i>Locatiennaam</i>	<i>Locatieomschrijving</i>
Langbroek	

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Langbroek	B			1595

*Omschrijving***

POORTGEBOUW ANNEX KOETSHUIS. Ten oosten van de aanleg ligt een in oorsprong zeventiende-eeuws poortgebouw, dat in de negentiende eeuw meer naar het oosten is verplaatst en in neogotische stijl is herbouwd (zie twee gevelstenen 'anno 1647' en 'Renovatum anno 1847'). Sinds 1973 is het pand in gebruik als woonhuis. Het bakstenen poortgebouw is samengesteld uit een toren van twee bouwlagen, een langwerpige deel (koetshuis) van één bouwlaag en een aanbouw uit 1881. De op vierkante grondslag opgetrokken toren heeft een getoogde doorgang op de begane grond en een spitsboogvenster op de verdieping onder een met rode Oud-Hollandse pannen gedekt tentdak bekroond door een windvaan. Onder de kroonlijst zijn duivengaten aangebracht, die thans dichtgemetseld zijn. Aansluitend op de toren het koetshuis onder een met rode Oud-Hollandse pannen gedekt zadeldak met gemetselde schoorsteen en met uitgebouwd verdiepingloos stookhok. De oostgevel is voorzien van spitsboogvensters. De koetsierswoning met Vlaamse gevel is in 1881 gebouwd. Deze op rechthoekige grondslag aanbouw bestaat uit één bouwlaag onder een met gesmoorde Oud-Hollandse pannen gedekt mansardedak. In 1913 is een deel van de stal verbouwd tot twee woningen, waarvan bij de restauratie in 1973 één woning is gesloopt. In de westgevel zijn meerruitsvensters en een in 1978 aangebouwde serre.

Waardering POORTGEBOUW ANNEX KOETSHUIS van algemeen belang:

- vanwege de ouderdom;
- vanwege de architectonische vormgeving in neogotische stijl (1847);
- als karakteristiek en functioneel onderdeel van de buitenplaats;
- vanwege de ensemblewaarde;

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

- vanwege de functioneel-ruimtelijke relatie met de andere onderdelen van de buitenplaats.

Hoofdcategorie

Kastelen, landhuizen en parken

Subcategorie

Bijgebouwen kastelen enz.

Functie

Koetshuis(L)

Monumentnummer*: 510041

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	06 mei 1999
Kadaster deel/nr	82801/24

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Langbroek	Wijk bij Duurstede	Utrecht

<i>Locatiennaam</i>	<i>Locatieomschrijving</i>
Langbroek	

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Langbroek	B			1594

*Omschrijving***

TUINMANSWONING.

Ten noorden van het hoofdgebouw een bakstenen tuinmanswoning uit 1851 (zie gedenksteen) met in het verlengde een aangebouwde houten schuur. Het op rechthoekige grondslag opgetrokken pand bestaat uit één bouwlaag en een kapverdieping onder een met Oud-Hollandse pannen gedekt mansarde dak met windveren. In de noordgevel samengestelde meerruits draaivensters met spitsboogvormig bovenlicht, in de oostgevel meerruits draaivensters en een dakkapel met half rond bovenlicht.

Waardering TUINMANSWONING van algemeen belang:

- vanwege de ouderdom;
- vanwege de architectonische vormgeving in neogotische stijl (1851);
- als karakteristiek en functioneel onderdeel van de buitenplaats;
- vanwege de ensemblewaarde;
- vanwege de functioneel-ruimtelijke relatie met de andere onderdelen van de buitenplaats.

<i>Hoofdcategorie</i>	<i>Subcategorie</i>	<i>Functie</i>
Woningen en woningbouwcomplexen	Dienstwoning(K)	

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 530788

Status rijksmonument
Inschrijving register* 28 januari 2008
Kadaster deel/nr 82759/141

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
Langbroek Wijk bij Duurstede Utrecht

Locatiennaam Locatieomschrijving
Langbroek

Kadastrale gemeente* Sectie* Kadastraal object* Appartement aanduiding Grondperceel
Langbroek B 1595

Omschrijving**

Beschrijving onderdeel 5: Kas

Inleiding

Deze KAS dateert van omstreeks 1930 -1935 en is oorspronkelijk gebouwd op een kwekerij in Den Dungen (Noord-Brabant). Op deze plek kon de kas niet behouden blijven. In 2002 is de kas gedemonteerd en in 2006 herplaatst op zijn huidige locatie. Hierdoor is hij onderdeel gaan uitmaken van het complex historische buitenplaats Hindersteyn, meer in het bijzonder van het moestuinensemble alhier. De kas is gelegen in de oorspronkelijke moestuin ten westen van het kasteel, in de nabijheid van een Westlandse druivenserre en een tablettenkas uit 1845, allebei herplaatst in respectievelijk 1992 en 2001

Oorspronkelijk behoorde er tevens een bakstenen schoorsteen bij de kas. Deze is niet mee overgekomen.

Omschrijving

Langwerpige, op rechthoekige grondslag (circa 16 bij 5,5 m) gebouwde, glazen kas op een voet van in kruisverband gemetselde machinale baksteen. Bij de herbouw zijn nieuwe fabrieksbakstenen gebruikt in dezelfde kleur als de oorspronkelijke. De kas is opgebouwd uit een constructie van naar boven ingezwenkte ijzeren spanten waarin de glazen ruiten (39 x 52cm) schubsgewijs zijn gelegd. De onderste vier per rij bestaan uit gebogen glasplaten die de gebogen roeden volgen. De glasplaten worden door middel van gebogen geprofileerde ijzeren roeden bijeengehouden. Deze roeden zijn van voor 1930 en mogelijk afkomstig van een gesloopte kas uit 4de kwart 19de eeuw uit België waar deze vorm meer algemeen is dan in Nederland. Tegen de nok geplaatste, rechthoekige handbediende luchtramen zorgen voor de luchtcirculatie. Het stookhok met 19de eeuwse toegangsdeuren en de openslaande deuren

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

in de westgevel zijn toegevoegd en niet oorspronkelijk.

Waardering

De KAS is van algemeen belang vanwege

- Cultuurhistorische waarde vanwege zijn oorspronkelijke relatie met de ontwikkeling van de tuinbouw in Noord-Brabant
- Architectuurhistorische waarde vanwege de plaats die de ijzer- en glasconstructies innemen in de geschiedenis van de bouwtechniek
- Ensemble waarde alhoewel niet oorspronkelijk op de buitenplaats Hindersteyn wel passend en karakteristiek voor nutstuin bebouwing op buitenplaatsen en als zodanig in ruimtelijk functionele samenhang met de overige onderdelen

Hoofdcategorie

Kastelen, landhuizen en parken

Subcategorie

Tuin, park en plantsoen

Functie

Kas(L)

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument